

STÖD TILL RIKTADE INSATSER INOM OMRÅDET PSYKISK OHÄLSA
2013

Lägesrapport 2013

7.1 BARN OCH UNGA

7.1.1 Tillgänglighet första linjen

Mätning första linjen, ett förslag till uppföljning inför år 2014

Med första linjen avses den funktion eller verksamhet i kommuner och landsting som först möter ett barn eller ungdom med ett indikerat problem.

Utvecklingsarbetet kommer som helhet att redovisas den 15 februari 2014 gemensamt med övriga delar i psykiatriöverenskommelsen.

Stockholm, 20131219

.....
Ing-Marie Wieselgren

Psykiatrisamordnare

Sveriges Kommuner och Landsting

.....
Marie Norlén

Projektledare

Sveriges Kommuner och Landsting

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

7.1.1 Tillgänglighet första linjen.....	0
Mätning första linjen, ett förslag till uppföljning inför år 2014	1
Sammanfattning	3
Inledning.....	4
Bakgrund.....	5
Syfte	5
Mål.....	5
Aktiviteter.....	6
Kommunikation och erfarenhetsutbyte	6
Seminarier	6
Arbetsplatsbesök.....	9
Resultat	10

Sammanfattning

7.1 Barn och unga

7.1.1 Tillgänglighet första linjen

Arbetet startade med en genomgång av de 250 verksamheter som vid årsskiftet 2012/2013 anmält intresse att delta. Av dessa fanns i februari ca 50 verksamheter som då kunde mäta sin tillgänglighet, och som erbjöds att delta i seminarier nationellt för utbyte av erfarenheter. Vid seminarierna arbetade verksamheterna med att jämföra begrepp för tillgänglighet, definitioner för första linjen och att ensas om minsta gemensamma nämnare för en nationell modell.

I maj månad övergick utvecklingsarbetet i en intensivare fas. Verksamheter erbjöds att delta som piloter och vara mer aktiv i uttag av mätpunkter och data. Av de ca 50 verksamheterna anmälde sig 16 stycken verksamheter till att delta som pilot. De speglar olika verksamheter med första linje ansvar.

Ett intensivt arbete har pågått under våren och tidig höst då alla deltagande piloter gjort en processkartläggning för att tydliggöra barn – och ungdomars väg genom verksamheten. Utifrån de kartläggningarna har sen den nationella modellen för mätpunkter växt fram.

Engagemang och villighet att delta och bidra med erfarenheter av mätningar har varit mycket god.

Inledning

Regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) enades 2012 om en överenskommelse med syfte att ge stöd till riktade insatser för att förbättra vården och omsorg för personer med psykisk ohälsa. Överenskommelsen gäller 2012-2014.

I överenskommelsen ingår ett antal utvecklingsarbeten och dessa avrapporteras vid olika tillfällen.

I överenskommelsen; Stöd till riktade insatser inom området psykisk ohälsa 2013, preciseras utvecklingsarbetet Tillgänglighet – första linjen.

Utvecklingsarbetet Tillgänglighet inom första linjen, har enligt överenskommelsen avrapporterats den 15 november till socialdepartementet.

Slutrapport lämnas den 15 februari som en del i hela psykiatri-överenskommelsen.

Bakgrund

Området psykisk ohälsa har under flera år varit ett prioriterat område för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), och för regeringen. SKL och regeringen har sedan tidigare samarbetat kring olika satsningar inom området, bland annat barn och unga.

Utvecklingsarbetet Tillgänglighet inom första linjen arbetar med att ta fram mätpunkter för tillgänglighet barn och unga.

Arbetet startade efter att parterna sett att förbättringar uppnåts de senaste åren genom den förstärkta vårdgarantin inom barn- och ungdomspsykiatrin. För att uppnå ett liknande resultat för förstalinje verksamheter behövdes metoder för att mäta väntetider utvecklas.

De 250 verksamheter som vid årsskiftet 2012/2013 anmälde ett intresse och en kontaktperson har haft möjlighet att följa utvecklingsarbetet på en gemensam projektplats och via hemsidan.

Syfte

Genom att kartlägga processer och definiera mätpunkter inom de olika verksamheterna skapa möjligheten att följa och mäta tillgängligheten till första linjens vård och omsorg för barn och unga med psykisk ohälsa.

Genom att mäta tillgängligheten och fokusera på tillgänglighet inom första linjen ge underlag för verksamhetsutveckling och möjlighet till nationella jämförelser och erfarenhetsutbyte.

Mål

Uppdraget ska leda till att det vid projektets slut finns:

- en nationell modell för uppföljning av tillgänglighet inom första linjens verksamheter
- Kartlagda vårdprocesser i de olika verksamheterna som utgångsläge för mätpunkter
- Identifierade och definierade mätpunkter

Aktiviteter

Kommunikation och erfarenhetsutbyte

I arbetet för mätning av tillgänglighet inom första linjen har kommuner och landsting inbjudits att medverka. De som inte deltagit i arbetsseminarier har haft möjlighet att följa arbetet via hemsidan och projektplatsen. Piloterna har tillgång till en mindre arbetsyta med arbetsmaterial och diskussionsunderlag. Flera av seminarierna finns att se som film på hemsidan.

Processkartor och verktyg har tagits fram i mindre grupper, redovisats och diskuterats i större sammanhang. Betydande inslag under seminarierna har varit diskussioner och kunskapsutbyte.

Seminarier

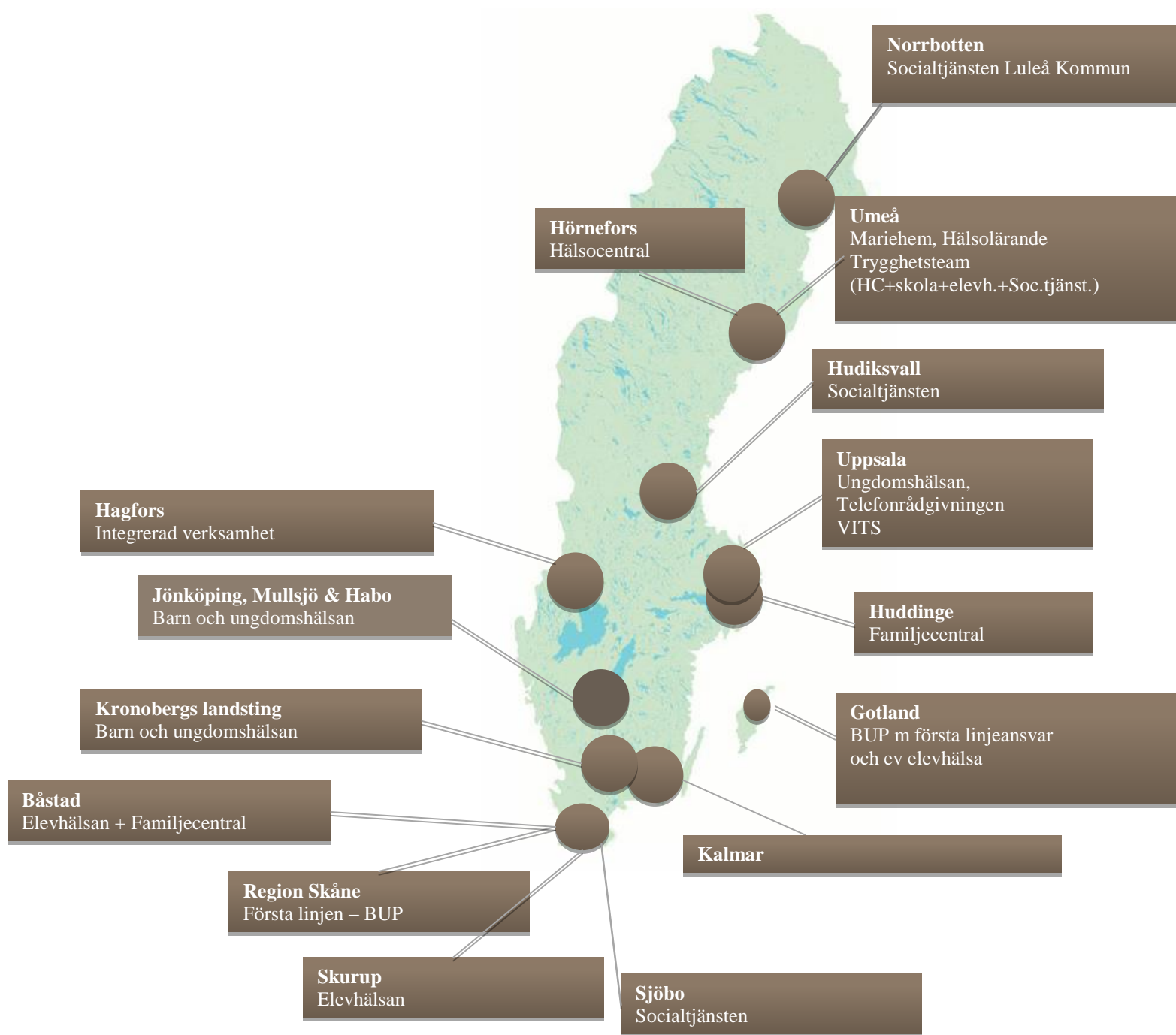
Under året har seminarier hållits enligt en tidplan som framtagits gemensamt med expertgruppen och styrgruppen.

- 16 januari en webbsändning för alla intresserade verksamheter med information om syftet, mål och uppdraget.
- 31 januari webbsändning inklusive inbjudna deltagare. Mötet handlade om uppdraget, anmälan till startseminarium och presentation av sammanställt material från överenskommelsen.
- 25 februari första arbetsseminariet där alla intresserade var välkomna och dagen handlade till stor del om olika mätningar som idag finns och hur de används inom tillgänglighetsområdet, vilken erfarenhet som fanns av resultat och vad av detta som skulle vara av nationellt intresse.
- Under mars till maj månad åkte projektledningen ut till de 18 arbetsplatser som anmält sig som intresserade av att vara piloter och ta fram en nationell modell. Till arbetsplatsbesöket tog verksamheterna fram hur de i dag mäter, vilka system som stödjer arbetet och även de problem som finns för att ta fram validerat data. En processkartläggning av första linjen startades för varje verksamhet och de fick i uppdrag att fortsätta detta arbete och leverera en färdig kartläggning senast slutet av augusti.
- 28 maj presenterade fyra verksamheter sina kartläggningar och vilka mätpunkter de kommit fram till. Gruppdiskussioner efter presentationerna med syfte att lyfta fram mätpunkter och se minsta gemensamma nämnare mellan olika verksamheter. En genomgång av liknande arbeten inom tillgänglighetsområdet nationellt presenterades i slutet av seminariet.
- 28 augusti träffade så enbart de verksamheter som vi avtalat med att vara piloter och som engagerat sig och gjort processkartläggningar, lokala mätningar och levererat material till projektplatsen för erfarenhetsutbyte.

- 15 oktober var seminariet inriktat på en nationell modell, vilka punkter i modellen kan vara nationella och vilka punkter kan vara frivilliga/lokala. Om modellen skulle se ut som förslaget, vad skulle vi då kunna få för resultat och vad skulle vi kunna använda det resultatet till. Föreläsare deltog som kunde sätta mätning i relation till vårt arbete och ge en ökad kunskap i arbetet med resultat.
- 13 november träffades en mindre arbetsgrupp och ”satte” modellen utifrån den kunskap och det material som fanns som underlag. Dessutom påbörjas arbetet med att utveckla den nationella databasen för att ta emot data. En diskussion om analysverktyg för att bearbeta materialet startas.
- 11 december träffas alla piloter från verksamheterna igen till ett arbetsmöte då modellen presenteras och sätts in i sitt sammanhang. Vi tittade på hur databasen ska kunna ta emot levererad data och hur de skulle kunna leverera data. Vi är överens om att första mätningen är en testmätning och att arbetet under 2014 kommer att innehålla leverans av data men också kvalitetssäkring och utveckling av modellen allt eftersom vi ser möjligheter och brister i materialet.
- Senare delen av december skapas anvisningar, kommunikation om överenskommelse 2014 och vad det kommer att innebära framåt kommer att kommuniseras via projektplatsen mm.
- Vid projektets avslut finns påbörjade anvisningar, kartlagda processbeskrivningar som är klara och daterade 15 november.

Deltagande piloter 2013-10

Arbetsplatsbesök

Det har varit arbetsplatsbesök hos ovanstående piloter i respektive kommuner och landsting för att skapa processkartor, definitioner och mätpunkter för respektive pilot.

Bilaga 1 processkartläggning alla piloter

Resultat

De piloter som finns presenterade ovan har under sommaren och hösten tagit fram underlag för att skapa en nationell modell.

Det har varit två webb- inspelade seminarier med deltagare från verksamheter och projektledning. Seminarierna var i januari och med målsättningen att få ut information om uppdraget och förutsättningar för verksamheterna som deltar , även information om SKLs roll.

Fyra större arbetsseminarium har arrangerats under året.

Två under våren med verksamheter som deltagit för att skapa underlag till piloternas fortsatta arbete och identifiering av piloter.

Under hösten två arbetsseminarium för piloter där innehållet i seminarierna varit mätpunkter lokala/ nationella och definition av insatser/åtgärder/första kontakt inom de olika verksamheterna. Även önskvärda mätpunkter, obligatoriska mätpunkter så som ålder och kön har lyfts.

Vid varje tillfälle har forum för erfarenhetsutbyte av data och verksamhetsutveckling arrangerats.

Kartlagda processer för respektive verksamhet är klara och daterade 15 november 2013.

Anvisningar för inrapportering av data är under bearbetning och kommer att vara klara till den 8 januari 2014.

Under första kvartalet 2014 kommer den nationella databasen att förberedas för att ta emot data från i första hand landstingen.

Ekonomisk redovisning kan ske efter 15 januari